

VEDLEGG 1: STATSBUDDSJETTET 2015 - SAK KR 54/13

FORSLAG TIL PRIORITERINGER FRA BISPEDØMMERÅDENE -

Pr. 10.11.2013

Nedenfor er oppstilling av forslag fra bispedømmene i følgende rekkefølge

1. Oslo bispedømme
2. Borg bispedømme
3. Hamar bispedømme
4. Tunsberg bispedømme
5. Agder og Telemark bispedømme
6. Stavanger bispedømme
7. Bjørgvin bispedømme
8. Møre bispedømme
9. Nidaros bispedømme
10. Sør-Hålogaland bispedømme
11. Nord-Hålogaland bispedømme

De fire viktigste prioriteringene fra bispedømmerådene er disse:

<i>Bispedømmerådenes prioriteringer (eksempler)</i>	Samlet	Oslo	Borg	Hamar	Tunsberg	Agder og T.	Stavanger	Bjørgvin	Møre	Nidaros	Sør-Hål.	Nord-Hål.
Prestestillinger	1	1	2	1	1	1	1 og 2	1	1 og 2	6	3	3
Trosopplæring	2	2				2	3	4	3	1	1	1
IKT i kirken	3	4	1	4	3		2	2		2	4	
Tilskudd til diakonistillinger	4	3	3	2	2	3	4	3	4	8	2	

Flere prestestillinger, fullfinansiering av trosopplæringen, oppfølging av IKT i kirken og tilskudd til å opprette flere diakonistillinger er høyest prioritert fra bispedømmerådene.

Når tre av bispedømmerådene ikke har prioritert trosopplæringen er det fordi de har forutsatt at den blir fullfinansiert i 2014.

Bispedømme har også meldt inn andre behov. Prioriteringene, behov og omtale følger slik Kirkerådet har mottatt dette fra de ulike bispedømmene.

1. Oslo bispedømme

Oslo bispedømmeråd (OBDR) har i møte 4.november drøftet dette og fremmer følgende prioriteringer for statsbudsjett 2015:

- 1 Prestestillinger
- 2 Trosopplæring
- 3 Diakonistillinger
- 4 IKT i kirken
- 5 Pilegrimssatsing

Vi vil gi følgende begrunnelser for disse satsingene:

Prestestillinger

Det er en stor utfordring å sikre prestedekning i områder med stor befolkningsvekst og samtidig sikre kirkelig nærvær i områder hvor kirkemedlemsandelen er fallende.

Vi vil minne om at befolkningsveksten i hovedstaden har vært langt større enn i landet for øvrig. I perioden 1985-2012 økte Oslos innbyggertall med 165.000 innbyggere eller 36 %. Mange nye boligområder er kommet til uten at områdene er tilført nye presteressurser. Det forventes at dagens innbyggertall på 613.000 (2012) øker til 830.000 i 2030. For å opprettholde folkekirkens posisjon kreves en grunnbemanning som er større enn i dag.

Døveprostiet

Døveprostiet tilhører Oslo bispedømme men er samtidig et landsdekkende prosti. Dagens tildelingsnivå er ikke tilstrekkelig for å drifte en situasjon med full bemanning. For tiden betinger økonomisk balanse mye vakanse med all mangel på forutsigbarhet dette medfører. Den beste måten å styrke døvepresttjenesten ville vært gjennom opprettelse av ny prostipreststilling. En slik stilling vil kunne dekke vikarbehov ved sykdom, permisjoner og vakanse.

Samisk kirkeliv

En stor samisk befolkning er bosatt i hovedstadsområdet. Sammen med Samisk kirkeråd vil Oslo bispedømmeråd peke på behovet for en samisk prest plassert i Oslo og med ansvar for kirkelig nærvær i utvalgte byer i Sør-Norge (Bergen, Stavanger, Fredrikstad), kfr. plan for samisk kirkeliv.

Trosopplæring

Den største utfordringen for utviklingen av trosopplæringen har vært tempo på opptrappingen. Oslo bispedømmeråd verdsetter derfor departementets budsjettforslag for 2014 hvor fullfinansiering av denne reformen er gitt hovedprioritet. Dersom Kirkerådet er av den oppfatning at trosopplæringsreformen gjennom tildeling 2014 ikke er fullfinansiert er det derfor viktig å opprettholde høy prioritet og økt tempo.

Diakoni

Diakonien har alltid hatt en sentral plass i kirkens arbeid og selvforståelse og det gjøres et bredt og mangfoldig diakonalt arbeid på ulike plan i menighetene. Et flerkulturelt samfunn med økt innvandring og mobilitet forsterker diakonale utfordringer. Vi er glade for signalene fra statsbudsjett 2014 om noen nye diakonstillinger men vil påpeke at antall diakonstillinger i vårt bispedømme er svært begrenset – og det er lenge siden det fant sted økninger. Flere diakonstillinger har derfor fortsatt høy prioritet for Oslo bispedømme.

IKT i kirken

Kirkens kommunikasjonsutfordringer er store. Det er derfor en svært viktig oppgave å gi kirkens ulike organisasjoner tilgang til en felles IKT-plattform for å effektivisere og modernisere kirkens kommunikasjon. Det er høyst påkrevd at kirken sikres tilstrekkelig økonomisk tilskudd for gjennomføring av dette arbeidet.

Pilegrimssatsing

Vi minner om Regjeringens « Strategi for pilegrimssatsing» fra november 2012 hvor FAD er tildelt ansvar for at «pilegrimssatsingen ivaretas i sentrale kirkelige strategier og planer, blant annet gjennom stillinger som pilegrimsprester og tilretteleggelse av åpne kirker. Fornyelse av pilegrimstradisjonen, åpne kirker og andre former for kirkelig tilbud til vandrere vil være blant de mål og strategier som Den norske kirke har ansvar for». Oslo bispedømmeråd ber om at satsingen videreføres. Det er behov for opprettelse av stilling som pilegrimsprest i vårt bispedømme med tanke på leden til Nidaros (som for mange starter i Oslo), vestleden over Bønsnes og andre kortere leder.

2. Borg bispedømmeråd.

I Borg bispedømmeråd setter pris på muligheten for å komme med kommentarer til prioriteringer for innspill til statsbudsjettet for 2015 for Dnk.

Bispedømmerådene bes om å henvende seg direkte til FAD ang. spesielle behov som er særegent for det enkelte bispedømme. Vi hadde sett det som naturlig at Kirkerådet som vil få et nasjonalt helhetlig ansvar for fordelingen av midler gitt over statsbudsjett, også hadde gitt bispedømmerådene mulighet for å fremme spesielle behov som er særegent for det enkelte bispedømme. Dette ville gitt Kirkerådet oversikt og hjelp til å ivareta bredden i hovedsatsingsområdene, samtidig som det hadde synliggjort det mangfold av utfordringer og behov som er i Den norske kirke. Vi ber Kirkerådet i sitt fremtidige arbeid med forslag til statsbudsjett om også å vurdere de særskilte behov det enkelte bispedømme har.

Trosopplæring

Borg bispedømmeråd forutsetter at innføring av trosopplæringsreformen i Den Norske kirke er fullfinansiert i løpet av 2014. Derfor prioriteres ikke trosopplæringen.

Prioritet nr. 1: Helhetskirkelige satsningsområder på nasjonalt plan

a. IKT i kirken

Hensiktsmessige og velfungerende IKT-verktøy er avgjørende i en arbeidshverdag hvor informasjon i stadig større grad utveksles elektronisk, mellom Dnk og offentlige myndigheter, mellom ulike virksomheter innen kirken og mellom Dnk og kirkemedlemmene og samfunnet for øvrig. Fornyings-, administrasjons og kirkedepartementet har i tillegg stort fokus på utvikling og bruk av IKT og det er naturlig at departementet bidrar for å styrke dette feltet. Konklusjon: Fullfinansiering av det offentlige med bevilgninger over statsbudsjettet til utvikling og utrulling av IKT i kirken.

b. Styrket demokrati i arbeidet med ny kirkeordning.

Det er fra 2012 endrede relasjoner mellom stat og kirke. Kirkemøtet skal vedta Ny kirkeordning. Det er i den forbindelse viktig at det bevilges nødvendige ressurser til utredningsarbeidet som Kirkerådet er ansvarlig for og at det legges til rette for en sterkt forankret demokratisk prosess. Kirkerådet møtes 4 ganger årlig. Det bør derfor utvides til 6 møter i året.

I denne omstillingsfasen bør det bevilges nødvendige midler for å utvide møtefrekvensen for Kirkerådet.

Arbeidet i kirken bygges på stor frivillighet. Bispedømmerådene leder mottar årlig honorar for sitt verv og bispedømmerådsmedlemmer mottar møtegodtgjørelse. Det bør også bevilges midler til større frikjøp av Kirkerådets leder. Det forventes at den øverste valgte demokratiske leder i stor grad vil være en kirkepolitisk aktør i dette arbeidet framover, både internt i organisasjonen og eksternt i det offentlige rom. I tillegg må det bevilges møtegodtgjørelse for medlemmer i Kirkerådet og Kirkemøtet. Dette vil være et viktig uttrykk for verdsettelse av de politisk valgte ombud sin betydelige innsats i Kirkemøtet og Kirkerådet.

Konklusjon: Økte rammer til Kirkerådet og Kirkemøtet i arbeidet med ny kirkeordning. Kostnad ikke tallfestet.

Prioritet nr. 2: Flere prestestillinger.

Prestetjenesten har de senere år vært i stor endring. Tjenesteordningen for menighetsprester har utvidet prestetjenestens tjenesteområde, samtidig som det har gitt muligheten for arbeidsgiver til å nyttiggjøre seg av presters spesialkompetanse i større grad. Videre har sentrale fremforhandlede avtaler som ferie og fritidsavtalen, seniordager mv. bidratt til mindre prestetjeneste pr. prest. Prester har gjennom dette fått mer forutsigbar fritid, men økning i antall fridager er ikke kompensert med økte midler til prestetjeneste. Dette har resultert i svakere geistlig nærvær i lokalmenighetene. Departementets høringsdokument om boligordningen legger opp til å avvikle boplikten. Dette kan være bra for den enkelte prest som da i større grad kan velge bosted ut fra eget behov, men vil nok kunne svekke den geistlige betjening og nærvær i lokalmenigheten. Totalt sett har og vil reguleringer av presters fritid, beredskapsordning og signaler ang. bopliktordningen bidra til en svakere kvantitativ dekning av prestetjeneste. På den annen side kan det også bety mer prestetjeneste pr. årsverk, men tallmaterialet viser en nedgang i antall gudstjenester og kirkelige handlinger pr. prest. Dette har sin årsak bl.a. i at en prest bare kan være et sted om gangen. Det forventes også at presten skal utføre mer tjeneste i et større tjenstedistrikt innenfor normalarbeidstiden. Ved for høyt arbeidspress er det nærliggende å forvente at dette på sikt vil gå utover kvaliteten på prestetjenesten.

Borg bispedømme er fortsatt det bispedømmet i landet med størst befolkningstilvekst, flest medlemmer av den norske kirke og flest medlemmer pr. prest i menighetsprestetjeneste. Vi vil særlig fremheve de behov det er for en styrket geistlig bemanning i Vestre Borgevysssel prosti (Rygge og Spydeberg), Østre Borgevysssel prosti (Askim), Nedre Romerike prosti (Skedsmo), samt Øvre Romerike prosti (Ullensaker). I de nevnte områdene er det pr i dag mer enn 5.500 medlemmer pr prest. Samtidig er dette områder med stor befolkningstilvekst. Det vil være viktig for lokalkirken å ha en geistlig bemanning som er i stand til å betjene disse menighetene på en god måte og bidra til å synliggjøre lokalkirkens nærvær i møte med demografiske og sosioøkonomiske endringer som bl.a. skyldes befolkningstilvekst. Bispedømmet har ikke menigheter og kommuner som har synkende medlemstall eller er preget av fraflytting.

Konklusjon: Borg bispedømmeråd har behov for en styrking av prestetjenesten på 5 stillinger for å imøtekomme behovet for en styrket prestetjeneste i overnevnte områder. Kostnad 3,2 mill. kroner.

Prioritet nr. 3: Diakonstillinger.

I Borg bispedømme er det over statsbudsjettet for 2013 tildelt midler til inntil 50 % av lønnsutgifter til diakonstillinger (15 stillinger). Denne andelen har stått uendret siden 1999/2000. Tilskuddsbeløpet er ikke lønnsregulert, men justert i forhold til konsumprisindeksen. Beløpet er derfor ikke kompensert fullt ut for lønnsvekst.

Sokn med diakon betjening		Diakonårsverk		Stilling pr. sokn	m/diakon	Andel sokn med diakon
Antall sokn	med tilskudd/stillinger					
Borg	63	26	41%	54 %	29/15	
Hele landet	587	270	46 %	47 %		

I Borg er det totalt 26 årsverk for diakon. 63 av bispedømmets 118 menigheter har tilgang på diakon. Følgende fellesråd mottar i dag tilskudd 15 stillinger: Fredrikstad (3 sokn), Sarpsborg (3 sokn), Rygge (2 sokn), Askim (1 sokn), Rakkestad (3 sokn), Ski (2 sokn), Skedsmo (1 sokn), Lørenskog (2 sokn), Rælingen (2 sokn), Nittedal (2 sokn), Eidsvoll (4 sokn) og Nes (6 sokn).

Hovedarbeidsområdene for en diakon

Diakontjenestens formål er beskrevet i tjenesteordning for diakoner § 2 og plan for diakoni i Den Norske kirke. Den skal fremme kirkens omsorgstjeneste. Diakonen er ansvarlig for at arbeidet utføres på et faglig godt nivå og er den som leder dette arbeidet, bl.a. gjennom å rekruttere, utruste og veilede frivillige medarbeidere.

Diakonitjenesten i Borg omfatter i hovedsak følgende områder:

- Kirkens møte med mennesker med særskilte behov.
- Sorgarbeid i gruppe og individuell oppfølging.
- Samarbeid med kommunene vedr. integrering av flyktninger og innvandrere, herunder tilrettelegging for religionsdialog.
- Fellesskapsbyggende arbeid.
- Tilbud om støtte i krise.
- Samarbeid med kommuner og organisasjoner innen rus-/psykiatrifeltet.
- Mobilisering av frivillige. Samhandlingsreformen gir flere muligheter for organisert samarbeid mellom kommunen og frivillige innen det diakonale tjenestområdet.

Prostidiakonmodell

Ideelt bør det være diakon i alle menigheter/fellesrådsområder. Kirkemøtet har satt som mål at alle prostier skal ha tilgang på diakonkompetanse. Ved tilførsel av nye ressurser til diakonstillinger og evt. når noen av de eksisterende hjemlene blir ledig, bør det utredes modeller for prostidiakon-stillinger. Dette forutsetter gjennomgang av stillingsstrukturen og samarbeid over fellesråds grensene.

Konklusjon: Borg bispedømmeråd vil i forslaget til statsbudsjett 2015 be om at det bevilges midler over post 71.16 til Borg bispedømme til opprettelse av 7 nye ordinære diakonstillinger. I tillegg ber vi om midler til opprettelse av 3 prostidiakonstillinger. Det bør legges opp til en finansiering delt mellom 50 % som statstilskudd og 50 % fra kirkelig fellesråd/ menighetsråd. Kostnad 3 mill. kroner.

3. Hamar bispedømme.

Bispedømmerådet behandlet saken i sitt møte 21. oktober d.å. Stiftsdirektør ble gitt fullmakt til å utarbeide svar til Kirkerådet basert på bispedømmerådets vedtatte forslag til prioriteringer. Svaret foreligger i det følgende.

Forutsetninger

I 2015 skal det avholdes kirkevalg. Utøvelsen av det kirkelige demokratiet på grunnplanen medfører betydelig ekstra utgifter i valgår, både for bispedømmerådene og den lokale kirke. Hamar bispedømmeråd forutsetter at det vedtas en romslig tilleggsbevilgning til gjennomføringen av kirkevalgene.

Videre innebærer statsbudsjettet for 2014 at departementet anser at trosopplæringsreformen er fullfinansiert fra og med neste år. Det forutsettes da at alle menigheter er innrullert som mottakere av trosopplæringstilskudd i løpet av 2014. Hvis så likevel ikke inntreffer, må det opprettholdes som prioritet 1 å innlemme alle menigheter i trosopplæringsreformen i 2015. Hamar bispedømmeråd forventer også at tilskuddet reguleres i henhold til den lønns- og prisveksten som har vært i samfunnet siden reformen ble vedtatt. Det må ikke være slik at det generelle tilskuddet reduseres for å finansiere at alle menigheter tildeles tilskudd.

Prioritet 1 – styrking av prestetjenesten

I en situasjon hvor det er behov for flere prestestillinger, har Hamar bispedømmeråd i stedet vært nødsaget til å redusere i bemanningen. Hamar bispedømme hadde ved inngangen til 2013 en ubalanse mellom ordinært driftsnivå og faktisk tildeling i størrelsesorden 3 millioner kroner. Dette er uheldig ettersom konsekvensene av lavere geistlig dekningsgrad i den lokale kirke, vil kunne virke svekkende på folkekirken i en sårbar periode med endringer i forholdet mellom stat og kirke. Vi opplever også at både trosopplæringsreform og gudstjenestereform medvirker til press på våre prester.

En generell styrking av prestetjenesten vil også sette oss i stand til å opprettholde, og endog øke, engasjementet for kirkens nærvær i fritidssamfunnet. Det er slik at folketallet i bispedømmet øker sterkt i forbindelse med helgeutfart, ferier og høytider. Totalt er det ca. 15 millioner gjestedøgn i vårt bispedømme. Dette skaper et press på tilbudet fra kirken. Fjellprestsatsningen er forankret i den lokale kirke, og styrker tilbudet både til de fastboende og til hyttefolket og andre turister.

Prioritet 2 – tilskudd til diakoni

I henhold til forslag til statsbudsjett 2014, skal det foreligge friske midler til nye diakonistillinger i budsjettet. Hamar bispedømmeråd ser med forventning på at det materialiserer seg. Hamar bispedømmeråd foretok i 2011 innsamling av grunnlagsmateriale fra alle menigheter for, blant annet, å dokumentere behov for nye diakonistillinger. Totalt 36 menigheter meldte ønske og behov om diakonistillinger, med et sammenlagt behov for 14 nye stillinger. Med en fordeling 50/50 mellom statlig og kommunalt tilskudd, ville dette utgjøre i størrelsesorden **4,8 mill kroner** for statens del.

Hamar bispedømmeråd opplever det videre som foruroligende at tilskuddene til kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk, bevilget over statsbudsjettets post 71.16, til dekning av lønnsutgifter for tilskuddsberettigede stillinger for kateketer og diakoner ikke holder tritt med lønnsveksten i KA-området og økningene i pensjonskostnader. Hamar bispedømmeråd hadde i 2012 ikke tilstrekkelige midler til å fullfinansiere henholdsvis med 100 % for kateketstillingene og 50 % for diakonistillingene. Det medførte at de kirkelige fellestrådene ikke fikk full kompensasjon for sine lønnsutgifter. Det anslås at vi i 2013 vil mangle finansiering for fullkompensasjon for fellestrådene lønnsutgifter til kateketer og diakoner på drøyt **800 000 kroner** uten vakanser og sykefravær. Hamar bispedømmeråd anmoder om at det tas grep, slik at vi igjen har midler til å yte full kompensasjon til fellestrådene. Det medfører at tilskuddene som ytes over post 71.16 må følge utviklingen i lønns- og pensjonsutgifter, og ikke den generelle prisutviklingen.

Prioritet 3 – forsvarlig gjennomføring av demokratiske prosesser i kirken

Det er avgjørende for å styrke den demokratiske plattformen i Den norske kirke og skape den nødvendige demokratiske legitimitet i kirken at de valgte medlemmer øker sin innflytelse og styringsmulighet. Den pågående endringen i forholdet mellom stat og kirke gir kirken økende selvstendighet og mer ansvar. Hamar bispedømmeråd anser at de politisk valgte organene må møtes langt hyppigere enn i dag for å imøtekomme disse utfordringene. Det bør innføres Kirkemøte hvert halvår. Det valgte Kirkeråd bør møtes minimum 6 ganger pr år.

Det er legitimt at en slik omlegging vil medføre økonomiske konsekvenser. Kirken bør prioritere ressurser for å sikre gode demokratiske prosesser i kirken, og utvikle en styringsstruktur som styrker de valgte organers mulighet til å utøve myndighet og ta ansvar for utviklingen. Hamar bispedømmeråd fremmer derfor anmodning om å øke bevilgningene til dette formålet.

Prioritet 4 – IKT i kirken

Hvis også Folkekirken skal kunne bli tilgjengelig for folket i en digitalisert hverdag, er det sterkt behov for IKT-fornyelse. I dag har Kirken en meget fragmentert tilstedeværelse på nettet. I revidert nasjonalbudsjett for 2013 ble det bevilget 13,3 mill kr til kirkens nettsatsning. Dette var svært gledelig. Hamar bispedømmeråd henstiller om at det gis ytterligere midler til satsningen på en felles IKT-plattform for hele Den norske Kirke. Dette vil fremme samhandlingen mellom menighetene, fellestrådene, bispedømmerådene og kirkerådet og gi mulighet til å yte bedre tjenester til menighetene og det enkelte medlem. Kirken har et sterkt behov for mer effektive IKT-tjenester. Vi anmoder om at bevilgende myndighet kan imøtekomme dette behovet i årene fremover og legger til rette for at dette finansieres i henhold til Kirkerådets utredning om IKT i kirken.

Prioritet 5 – kirkemusikalske rådgivere

Det er et stort behov for kirkemusikerne å bli ivaretatt på en tilsvarende måte som diakonene og kateketene. Det er viktig å prioritere kirkemusikerne, særlig sett i lys av endringene som er kommet etter liturgi- og gudstjenestereformen. Det kirkemusikalske utviklingsarbeidet, både sentralt og lokalt, skal skje i nært samarbeid med andre instanser og yrkesgrupper i bispedømmet. Hamar bispedømmeråd ønsker sterkt å kunne yte slik tjeneste overfor menighetene og anmoder således om at midler til kirkemusikalske rådgivere gis prioritet foran statsbudsjett for 2015.

4. Tunsberg bispedømme

Tunsberg bispedømmeråd har følgende prioriteringer å melde til Kirkerådet når det gjelder større kirkelige satsninger på Statsbudsjettet 2015 (sak 41/13). Disse forutsetter full finansiering av kirkevalget 2015 og fullført finansiering av trosopplæringen.

Prioriteringer:

- 1 Friske midler til prestestillinger, herunder spesialprestestillinger
- 2 Ytterligere økning i tilskudd til nye diakonstillinger
- 3 Ikt-satsningen i kirken fullfinansieres av staten.

5. Agder og Telemark bispedømme

Vedtak i bispedømmeråd 10. oktober 2013:

Prioriteringer:

1 Prestestillinger.

Det er behov for flere stillinger for å kunne ivareta den befolkningsmessige vekst, samt sørge for bedre arbeidsforhold for de prester som er ansatt i bispedømmet.

2 Trosopplæring

Det er behov for sluttfinansiering, videreføring og vekst i tildelingene til trosopplæring i henhold til de føringene som ligger i stortingsmeldingen.

3. Tilskudd til diakonstillinger

For å kunne følge opp Kirkemøtets vedtatte plan for diakon i kirken, er det behov for flere diakonstillinger. I tillegg er det behov for økte ressurser i arbeidet med integrering av innvandrere og flyktninger og i samarbeid med gjennomføring av samhandlingsreformen i kommunene.

4. Kirkemusikalsk konsulent.

I forbindelse med gjennomføringen av gudstjenestereformen og plan for ny kirkemusikk samt innføring av ny salmebok er det behov for en 100 % stilling som kirkemusikalsk konsulent i bispedømmerådet.

5. Arbeid med kirkeordning

I forbindelse med de svært ressurskrevende prosesser for å realisere etablering av ny kirkeordning, er det behov for prioritere tildeling til dette viktige prosjektarbeidet.

Tillegg

Agder og Telemark bispedømmeråd ser med bekymring på de store utfordringer som ligger i å ta vare på bispedømmets middelalderkirker. I dag ligger dette ansvaret på de lokale fellesrådene, som opplever de økonomiske og praktiske utfordringer som svært krevende. Selv om det økonomiske ansvaret i dag ikke ligger i statlige overføring som bevilges bispedømmesektoren og Kirkerådet, ønsker likevel Agder og Telemark bispedømmeråd å oppfordre Kirkerådet til å løfte denne saken i de videre drøftinger med departementet.

6. Stavanger bispedømme

Stavanger bispedømme anbefaler overfor Kirkerådet slike prioriteringer i statsbudsjettet for 2015:

Kapittel 1590 Den norske kirke

1. Prestestillinger i områder med sterk befolkningsvekst
2. Studentprest
3. Trosopplæring
4. Tilskudd til diakonistillinger
5. Ressurser til bispedømmekontorer til stillinger som informasjonskonsulent og ungdomskonsulent
6. Livsfaseorienterte tiltak for prester
7. Kompetansetiltak for prester
8. Lokalkirkens økonomi.

Vi vil fremheve følgende argumenter for behandling av saken:

1. Økt lønnsressurs til prestestillinger i områder med sterk befolkningsvekst

I statsbudsjettet for 2011 ble det lagt inn ny lønnsressurs til presteskapet, og vi er svært takknemlige for at deler av dette kom Stavanger bispedømme til gode. Til tross for budsjettpåslaget, viser statistikk for 2012 at prestedekningen i Stavanger bispedømme er dårligere enn noe annet sted i landet.

I 2011 økte tallet på kirkemedlemmer per prest i Rogaland med 168 personer. Primært er forklaringen befolkningsøkning – og mange av disse er folkekirkemedlemmer. Det rimer ikke at bispedømmer med sammenlignbar befolkningstetthet og geografi som Stavanger bispedømme, skal ha en prestedekning som ligger 600 medlemmer under den dekingen Stavanger bispedømme sliter med. I 2012 økte tallet på kirkemedlemmer per prest i 3 av bispedømmene (Stavanger, Sør Hålogaland og Nidaros), mens tallet gikk ned i 6 bispedømmer. Fordeling av presteressurs blir skeivere år for år. Dersom Stavanger bispedømme skal få en prestebemanning på samme nivå som Tunsberg, må Stavanger tildeles 18,5 ny stilling. For å komme opp på landsgjennomsnittet trenger Stavanger bispedømme 24 nye stillinger. Slik underdekning kan trolig ikke bli utjevnet utelukkende ved tildeling av friske midler. Kanskje må Den norske kirke også se på eksisterende ressursfordeling mellom bispedømmene?

2. Studentprest

I Stavanger/Sandnes området er det f.t. ca. 13.500 studenter ved universitet og høyskoler. I Haugesund / Stord regionen er det i dag vel 3.000 studenter uten studentprestetjeneste. Til å betjene alle disse studentene har Stavanger bispedømme 1 – en – studentprest. Med et så betydelig antall studenter som nå bruker flere år av sine liv i sørfylket og nordfylket i Stavanger bispedømmet, er det omgående nødvendig å styrke Den norske kirkes betjening overfor disse med minimum en ny studentprest.

3. Nye midler til trosopplæring

Stavanger bispedømmeråd beklager at denne reformen drar så langt ut i tid. Vi anbefaler at trosopplæring fastholdes som første prioritet inntil alle prostiene er tildelt nye ressurser i henhold til stortingsvedtaket om 250 mill. i 2003 kroner for hele Dnk. Stavanger bispedømme har f.t. nest flest medlemmer mellom 0 – 18 år av alle de 11 bispedømmene i landet!

4. Diakoni, undervisning og kirkemusikk

Det er sterkt å beklage at det statlige tilskudd til nye diakonstillinger over 71.16 har stått på stedet hvil i mangfoldige år. Vi viser til bemanningsplanen og ny plan for diakoni i Den norske kirke. Vi ønsker å få på plass minimum 5 nye diakonstillinger i bispedømmet. Dette kan gjøres ved at det ytes tilskudd over dette kapittel. Tilskuddet vil være 50 % av stillingenes lønnskostnader.

5. Økte resurser til bispedømmekontoret

Allerede da Kirkemøtet behandlet Den norske kirkes kommunikasjonsplattform gjorde møtet vedtak om at det måtte prioriteres ressurser til informasjonsmedarbeidere på sentralt – og regionalt nivå. Vi ser et stort og påtrengende behov for styrket administrativ ressurs over budsjettet for 2014 til informasjonsmedarbeider. En slik satsing er helt avgjørende for å sikre god ekstern kommunikasjon, og bidra til at kirken og menighetene blir mer synlige, samt bidra til god informasjonsflyt mellom leddene i kirkens kompliserte organisasjon. Det er videre et stort behov for tilrettelegging og kvalitetssikring av kontakt med media, slik at vi får publisitet omkring gode saker og opptre profesjonelt når medias fokus rettes inn mot utfordringer i kirka.

Det er heller ikke rom innenfor budsjetttrammen til å engasjere ungdomskonsulent; noe som er en forutsetning dersom vi skal ha mulighet for å styrke et reelt ungdomsdemokrati i Den norske kirke, samt stimulere og følge opp menighetenes ungdomsarbeid hvor Den norske kirke har sitt viktigste grunnlag for rekruttering til kirkelig tjeneste.

6. Livsfaseorienterte tiltak

Yngre prester sliter med å finne seg til rette i en arbeidskrevende prestetjeneste. Derfor er sykefraværet urimelig høy for denne gruppen. Det virker negativt inn på rekruttering til prestetjenesten, og alt for mange prester fases i tidlig yrkeskarriere ut av prestetjenesten. Dette må møtes med tiltak som letter og tilpasser tjenesten bedre i forhold til etableringssituasjon, og forventningspresset rettet mot yngre prester. Også prester i siste del av tjenesten slutter tidligere enn ved oppnådd aldersgrense grunnet for stor arbeidsbelastninger over lang tid. Den norske kirke må styrkes med midler for bedre å kunne tilrettelegge prestetjenesten og arbeidsbelastningene primært i første og siste del av tjenesten. Det er f.t. ikke handlingsrom til slike disposisjoner innenfor de budsjetttrammene som nå følger av de årlige budsjettene.

7. Kompetanseheving for prester

En rekke reformer er satt i verk i Den norske kirke uten at det er tildelt kompetansemidler til å styrke prestenes kompetanse for å kunne følge opp disse. Samtlige reformer omtaler at prestene er sentrale aktører om Den norske kirke skal lykkes med sine reformer. Prestene vil også være svært sentrale aktører i organiseringen av Den norske kirke i tiden som kommer. Derfor må prestene prioriteres med økte rammer til innsikt i reformene og endringskompetanse.

8. Lokalkirkens økonomi

Lokalkirkens økonomi er under større press enn på flere år. Flere kommuner i Rogaland skjærer nå ned budsjettammene med følger også for de kirkelige fellesrådene. Dette til tross for at regjeringen peker på økte overføringer til kommunene

7. Bjørgvin bispedømme

Bjørgvin bispedømmeråd opprettheld same prioriteringar som i 2014, men vil løfte prestestillingar eit nivå opp. Det er samstundes viktig at IKT satsinga kjem i mål. Vi tenkjer då at i den grad trusopplæring er fullfinansiert i 2014 fell dette punktet ut, og dei andre sakane rykker opp. Saka er ikkje handsama på nytt i bispedømmerådet, men blir sendt administrativt, etter samråd med leiar i bispedømmerådet.

1. Prestestillingar. Minimumsbehov for Bjørgvin 3 årsverk.
2. IKT
3. Diakonstillingar
4. Trusopplæring

Bjørgvin bispedømmeråd har gjort krevjande grep med å omfordela presteressursar. Dette har råka 8 stillingar i distrikta, og Bergen sentrum. Ein har også omorganisert 2 prosti, og det er starta prosess på det tredje. Dette både for å dekke opp underdekking på kostnadene, og for å flytte 4 stillingar til pressområda.

Sjølv med desse grepa er situasjonen kritisk i pressområda i Bergen kommune og i områda rundt. Berre i Åsane byggjer ein no ut ein bydel med 10-15.000 nye bustader. I Vesthordland prosti og Fana prosti er det også stor befolkningsvekst. Dette vil vi ikkje kunne dekkje med dei ressursane vi har. Bispedømet er relativt stabilt med omsyn til befolkningsvekst, men opplever store endringar internt. Presset aukar på dei sokna som allereie er underbemanna. I dette biletet er både nye prestestillingar og nye diakonstillingar viktige. Det handlar både om å sikre eit forsvarleg arbeidsmiljø, om rekruttering og det handlar om å kunne vere folkekyrkje, i alle sokn, i alle delar av landet.

I arbeidet med å effektivisera bruken av dei ressursane vi har, opplever vi jamleg at IKT systema er til hinder for betre bruk av ressursane. Vi har arbeidd mykje med å skape kultur for samhandling og for å ha fokus på at medlemmane skal ha gode møte med oss som kyrkje. I dette er IKT sida særst viktig.

På tilskotsida melder fellesråda at dei ikkje får dekkja dei reelle kostnadene knytt til diakon og kateketstillingar, sett opp mot løns- og prisvekst. Dette må anten kompensast med nye friske midlar, eller så må Bjørgvin bispedømmeråd redusere talet på stillingar på dette området. Berre for Bergen kyrkjelege fellesråd er dette gapet i dag 540.000. Det vil vere krevjande å redusere talet på kateketstillingar, sjølv om ein har fått større handlingsrom innan for formålet

undervisning med trusopplæringsmidlane. Ei omfordeling på dette området vil igjen ramme distrikta hardest. I bispedømerådet sine kriterier for fordeling av ressursar har ein teke omsyn til meir enn folketal. I kriteria for trusopplæringsmidlar er folketal så tungt at distrikta er blitt tilført små deltidstillingar.

Vi vil arbeide for å sjå ressursane på dei ulike stillingane i samanheng, men handlingsrommet vi har, vil vi meine er noko mindre enn andre bispedømer. Vi er av dei som har mest distrikt, og vi har samstundes Norges nest største by. I tildelingane har det over tid opparbeidd seg ei skeiv fordeling, grunna i at ein har delt ut «dik» til alle. Dette gjeld også på administrative stillingar på bispedømekontora. Vi har gjort gode grep, og vil meine vi bruker dei ressursane vi får særst godt. Det vil vi meine også må vere eit kriterium som må bli vektlagt ved prioriteringar av nye stillingar

8. Møre bispedømme

Møre bispedømeråd har følgjande prioriteringar i statsbudsjettet for 2015:

1. Prestestillingar i område med utfordrande demografiske tilhøve og vanskelege kommunikasjonstilhøve.
2. Spesialprestestillingar
3. Trusopplæring – opptrapping i høve til vedtekne planar og retningslinjer
4. Tilskot til diakonstillingar i kyrkjelydane

Bispedømerådet bed stiftsdirektøren sende framlegg til budsjett 2014 for Møre til departement og Kyrkeråd i tråd med dette, med dei grunnleggjande som kom fram i møtet.

Noen kommentarar:

Bispedømerådet er kjent med at det blir arbeidd for ei samanslåing av budsjettkapitla 1590 og 1591. Inntil det ligg føre ei endeleg avgjerd har rådet valt å prioritere innafor dei to verksemdsområda.

1590 - Prestestillingar

Møre bispedømeråd har oppretta 75 årsverk prestestillingar – inkludert 7 prostar og 1,2 fengselsprestestillingar. Møre bispedømme har omlag 220.000 medlemmer fordelt på 97 sokn. Møre bispedømeråd prioriterar fem nye prestestillingar. Møre treng prestestillingar for å sikre ei grunnbemanning som er tilfredsstillande for det daglege arbeidet i kyrkjelydane.

Statsbudsjettet for 2011 har opna for at nye prestestillingar kan bli gitt etter kriteria knytt til folketal. Møre og Romsdal har regionar med stor auke i folkemengd, men har og store utfordringar i kommunikasjon- og busettingsmønster. Når det i framtida blir oppretta nye prestestillingar vil Møre bispedømeråd peike på at det må bli tatt omsyn til fleire kriterier:

- Møre bispedømme har store utfordringar i prestetenesta i høve til geografi og meteorologi.
- Møre bispedømme har høgt medlemstal og stor deltaking i gudstenester, dåp, konfirmasjon og gravferd i høve til folketal og medlemstal.
- Møre bispedømme har fleire kyrkjelydar som geografisk ligg vanskeleg til (øyer, dal- og fjordstrøk). Fleire av desse er slik at folketalet ligg under kravet til prest i heil stilling. Ofte er ressursbruken stor for å gjere teneste i nabokyrkjelydar stor grunna avstand og/eller reisetid. I slike område er det ofte vanskeleg å rekruttere om det ikkje blir gitt tilbod om heile stillingar. I arbeidet med ressursfordeling er det påvist at det totalt går med 5 årsverk til reise for prestar i Møre bispedømme. Det tilsvarar 7% av dei totale presteressursane i kyrkjelydsteneste i Møre.

Vi viser og til at dette har vore tema under dei siste styringssamtalene.

1590 Spesialpreststillingar

Møre bispedøme har behov for fleire fengselsprestar ut frå utviding av talet på fengselsplassar. Vidare er det fire høgskulemiljø utan tilstrekkeleg studentprestteneste. Til dømes har Høgskulen i Ålesund og Molde over 2000 studentar kvar. Ut frå ei prøveordning i -12/-13 har vi erfaring for at studentprestar er ønska og etterspurt. Det er vanskeleg å prioritere slik teneste innafor dei ressursane vi har i dag.

1590 Trusopplæring.

Det er viktig å halde oppe tildeling til trusopplæring. Skal Møre bispedøme nå målet om systematisk og samanhengande tilbod om trusopplæring fram til fylte 18 år er det ein føresetnad tildeling av ressursar til dei kyrkjelydane som ennå ikkje har fått. Målet om full finansiering er enno ikkje nådd, sjølv om framlegg til statsbudsjett for 2013 seier noko anna. Vi ser at det er eit skille mellom dei sokn/prosti som får midlar og dei som etter framlegg til statsbudsjett må klare seg med mindre.

1590 Diakonistillingar

Kyrkjeleg diakoni er eit satsingsområde. Fleire diakonistillingar vil styrke kyrkjelydane, den diakonifaglege fagkompetansen mellom dei tilsette og styrke evnen til å nå målsettingane i plan for diakoni. Internasjonal diakoni, prosjektbasserte tiltak og samarbeid med kyrkjelydar og diakonale institusjonar er særskilte behov vi ønskjer å satse på.

9. Nidaros bispedømme

Nidaros bispedømmeråd behandlet forslag til prioriteringer på sitt møte 01.11.2013.

Siden forslaget til Kirkerådet skjer før den nye regjeringen legger fram tilleggsproposisjonen til statsbudsjettet for 2014 og før Stortingets endelige vedtak, kan behov bli innfridd i 2014 og dermed være uaktuelle for 2015.

Nidaros bispedømmeråd finner det naturlig å videreføre hovedprioriteringer fra tidligere år. Siden budsjettkapitlene 1590 og 1591 teknisk sett er slått sammen under kap. 1590, er behovene for 2015 gitt en ny innbyrdes prioritering.

Nidaros bispedømmeråd vedtok følgende prioritering for statsbudsjettet 2015, sak 080/13:

Kap. 1590 Den norske kirke

1. Trosopplæringsreformen
2. IKT i kirken
3. Omstillingsmidler til gjennomføring av ny kirkeordning
4. Sørsamisk menighet – daglig leder i hel stilling
5. Rekrutteringstiltak
6. Menighetsprestestillinger
7. Tilskudd til Nidaros domkirke
8. Tilskudd til diakonistillinger

Nedenfor følger en nærmere redegjørelse for forslagene:

Trosopplæring

Trosopplæringsreformen er i forslaget til statsbudsjettet for 2014 tilført 68 mill kr. Reformen omtales som fullfinansiert med 302,5 mill kr, og det forutsettes at innføring av trosopplæring etter dette kan skje i alle menigheter. Kirkerådet bestrider beregningsmåten og legger til grunn en sum på 340 – 350 mill som fullfinansiering av reformen. Av den grunn er prioriteringen opprettholdt for fortsatt å holde trykket oppe på tilførsel av midler til å oppfylle reformens intensjoner.

IKT i kirken

Kirkens IKT-arbeid med integrasjon og tilrettelegging for samhandling mellom alle kirkelige organer og tilsatte er svært viktig for at vi i tida framover kan oppleves og fungere som én kirke. Det ble ved revidert nasjonalbudsjett 2013 bevilget ekstra midler til å holde framdrift i arbeidet med felles inter-/intranettløsning, men det er fortsatt behov for ytterligere ressurstilførsel. Ifølge Kirkerådet er dette beregnet til 11,7 mill kr.

Omstillingsmidler til gjennomføring av ny kirkeordning

Kirken står overfor nye og krevende omstillingsutfordringer i tida framover. Det er svært viktig at dette ikke skjer på bekostning av å være kirke, men at kirken makter å drive trosopplæring og være en landsdekkende folkekirke samtidig. Skal dette sikres, må kirken tilføres friske midler som står i forhold til det omfattende omstillingsarbeidet som skal skje. Dette bør av den grunn gis høy prioritet på nåværende tidspunkt.

Sørsamisk menighet, daglig leder i hel stilling

Nidaros bispedømmeråd er gitt det nasjonale ansvaret for den sørsamiske menigheten. Vi finner det derfor riktig å ta med denne prioriteringen inn i den helhetskirkelige sammenhengen og ikke begrense det til et spesielt særegt behov i vårt bispedømme. Prioriteringen av en hel stilling til daglig leder av den sørsamiske menigheten opprettholdes.

Menighetsprestestillinger og rekrutteringstiltak

Det er behov for økte ressurser til menighetsprestestillinger begrunnet i flere forhold:

- Den samfunnsmessige betydning av preste-tjenesten for enkeltmennesker og lokalsamfunn for å opprettholde folkekirkens posisjon i befolkning
- Økt arbeid for å møte medlemmenes behov
- Endringer i oppgaver og økte krav til samarbeid knyttet til reformarbeid og
- Befolkningsøkninger i sokn/prostier i Nidaros, jfr. ressursfordelingsdokumentet, utløser behov for flere prestestillinger.

I tillegg kommer de rekrutteringsmessige utfordringene, herunder rammebetingelser for prestene, foruten direkte rekrutteringstiltak.

Tilskudd til Nidaros domkirke

Tilskuddet gis til Nidaros domkirke for bla å styrke den kirkemusikalske beredskap for nasjonale oppgaver. Tilskuddet har vært uendret siden det ble innført i denne størrelsesorden i 2003. Uten noen form for prisjustering er effekten betydelig redusert. Av den grunn og også som følge av at preses har Nidaros domkirke som hovedkirke, bør tilskuddet oppjusteres.

Tilskudd til diakonstillinger i menighetene

Diakonale utfordringer øker i menighetene og det er fortsatt behov for flere diakonstillinger som kan bidra til å utløse også den frivillige innsatsen i menighetene

10. Sør-Hålogaland bispedømme

Sør-Hålogaland bispedømmeråd vedtok følgende prioriteringer i sak 57/13 21. oktober følgende prioriteringer.

1. Sør-Hålogaland bispedømmeråd ber om at trosopplæringsreformen finansieres fullt ut med til sammen 350 millioner kr, slik Kirkerådet har beregnet.
2. Sør-Hålogaland bispedømmeråd er tilfreds med at det i statsbudsjettet for 2014 ligger inne 3 millioner kr til flere diakonistillinger. Denne satsingen vil ikke dekke behovet for diakoner ute i menighetene. Rådet ber derfor at det bevilges midler til flere stillinger i budsjettet for 2015.
3. Flere prestestillinger.
4. IKT i kirken.

Bispedømmerådet peker i tillegg på behovet for å følge opp tidligere forslag vedrørende opptrappingsplan for kirkelig bemanning.

Bispedømmerådet har en stadig portefølje som angår samisk kirkeliv i bispedømmerådet med hovedfokus på vårt spesielle ansvar for den lulesamiske språkgruppa. Det viser seg svært vanskelig å følge opp dette ansvaret uten tilføring av nødvendig språklig og kulturell kompetanse. Bispedømmerådet må derfor tilføres midler til en stilling med ansvar for samisk kirkeliv.

11. Nord-Hålogaland bispedømme

Nord-Hålogaland bispedømme har foreslått følgende prioriteringer

- 1. Prestestillinger.**
Nye prestestillinger i områder med sterk befolkningsvekst, samt studentprest II ved Universitetet i Tromsø og fengselsprest ved Tromsø fengsel.
- 2. Nordsamisk kirketokstilling i Porsanger og Lavangen.**
I h.t vedtatt strategiplan for samisk kirkeliv er disse absolutt nødvendige for kirkens etterlevelse av samelovens språkregler.
- 3. Trosopplæring og diakonistillinger**
Skulle Nord-Hålogaland bispedømmeråd ikke bli tilgodesett med trosopplæringsmidler eller nye diakonistillinger i 2014 prioriteres disse områdene i 2014.
- 4. IKT- kirken**
Utvikling av en felles IKT-struktur er nødvendig for å møte samfunnets krav til effektive og brukervennlige løsninger.

